

# เออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้าง (Double Aortic Arch หรือ DAA)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

## ภาวะเออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้างคืออะไร?

ภาวะเออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้าง เป็นความแปรปรวนทางกายวิภาคแต่กำเนิดของหลอดเลือดแดงเออร์ตา (aorta) ซึ่งเป็นหลอดเลือดแดงใหญ่ที่นำเลือดจากหัวใจไปยังร่างกายและสมอง โดยปกติหลอดเลือดนี้จะมีลักษณะโค้งด้านบนสุดเรียกว่า เออร์ตาส่วนโค้ง (aortic arch) โดยปกติ เออร์ตาส่วนโค้งจะมีเพียงข้างเดียวซึ่งอยู่ข้างซ้ายของหลอดลม แต่ในกรณีของภาวะเออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้าง จะพบว่ามีเออร์ตาส่วนโค้งอีกข้างเพิ่มขึ้นมาซึ่งอยู่ข้างขวาของหลอดลม

การที่มีเออร์ตาส่วนโค้งทั้งสองข้าง ทำให้หลอดเลือดล้อมรอบหลอดลมและหลอดอาหารเป็นวง หากวงแหวนหลอดเลือด (vascular ring) นี้รัดแน่นเกินไป อาจทำให้ทารกมีอาการหลอดลมหรือหลอดอาหารถูกกดเบียดได้

## เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด ภาวะนี้พบประมาณ 1 ใน 10,000 ราย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความผิดปกติที่พบเพียงอย่างเดียว (isolated) และส่วนน้อยที่จะพบร่วมกับความผิดปกติของหัวใจชนิดอื่น ภาวะเออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้างมีหลายรูปแบบ ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงพัฒนาการของทารกในครรภ์ ในบางรายซึ่งพบได้ไม่บ่อย อาจเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางพันธุกรรม เช่น การขาดหายของชิ้นส่วนโครโมโซมที่ตำแหน่ง 22q11 ของโครโมโซมคู่ที่ 22 (22q11 deletion)

## ควรทำการตรวจเพิ่มเติมหรือไม่?

ควรตรวจเพิ่มเติมเพื่อแยกว่า ภาวะนี้เป็นความผิดปกติที่พบเพียงอย่างเดียวหรือมีความผิดปกติอื่นร่วมด้วย เช่น ความผิดปกติของหัวใจหรือความผิดปกติทางพันธุกรรม การตรวจทางพันธุกรรมของทารกในครรภ์สามารถทำได้โดยการเจาะน้ำคร่ำ (amniocentesis) ซึ่งเป็นการใช้เข็มขนาดเล็กเจาะผ่านผนังหน้าท้องภายใต้การอัลตราซาวด์เพื่อเก็บตัวอย่างน้ำคร่ำ

คุณควรปรึกษาแพทย์เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ (MFM) เพื่อตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์อย่างละเอียดเพื่อหาความผิดปกติของอวัยวะอื่น ๆ รวมถึงควรตรวจอัลตราซาวด์หัวใจทารกในครรภ์อย่างละเอียด (fetal echocardiography) และอาจต้องปรึกษากุมารแพทย์โรคหัวใจ ซึ่งจะเป็นผู้ดูแลทารกหลังคลอด

## ควรเฝ้าระวังอะไรระหว่างการตั้งครรภ์?

ทารกที่มีเออร์ตาส่วนโค้งสองข้างมักจะไม่ได้แสดงอาการผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตาม แนะนำให้ได้รับการตรวจอัลตราซาวด์อย่างละเอียดโดยแพทย์เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ โดยจะร่วมกับกุมารแพทย์โรคหัวใจประเมินการแตกแขนงของหลอดเลือดที่ออกจากเออร์ตาส่วนโค้งทั้งสองข้าง ลักษณะของหลอดเลือดเออร์ตาส่วนโค้งทั้งสองข้าง รวมทั้งประเมินขนาดของต่อมไทมัส (thymus) ซึ่งอยู่ในบริเวณทรวงอกด้านบน และตรวจหาความผิดปกติของหัวใจหรือโครงสร้างอื่น ๆ ที่อาจพบร่วมด้วย

# เออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้าง (Double Aortic Arch หรือ DAA)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

## มีผลต่อทารกหลังคลอดอย่างไร?

อาการของทารกหลังคลอดมักขึ้นอยู่กับความแน่นของวงแหวนหลอดเลือดที่โอบรัดหลอดลมและหลอดอาหารโดยเออร์ตาส่วนโค้งทั้งสองข้าง ก่อนคลอด ภาวะนี้มักจะไม่มีทำให้เกิดปัญหาต่อทารกในครรภ์ และแม้หลังคลอด ทารกบางรายอาจไม่มีอาการเลยในช่วงปีแรก ๆ ของชีวิต อย่างไรก็ตาม หากมีอาการ มักเกิดจากการที่หลอดเลือดที่เป็นวงไปกดเบียดหลอดลมและ/หรือ หลอดอาหาร การกดเบียดหลอดลมจะทำให้มีอาการทางระบบทางเดินหายใจ เช่น ไอ หอบหืด (asthma) หายใจมีเสียงวี๊ด (wheezing) และปอดอักเสบ (pneumonia) บ่อยครั้ง การกดเบียดหลอดอาหารจะทำให้เกิดอาการเช่น กลืนลำบาก ลำไส้อาหาร และโรคอาหารไหลย้อนกลับจากหลอดอาหาร (reflux disease)

## จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

หากไม่มีสาเหตุทางพันธุกรรม ความเสี่ยงที่จะเกิดซ้ำน้อยมาก แต่หากมีสาเหตุทางพันธุกรรม โอกาสเกิดซ้ำจะขึ้นกับสาเหตุของความผิดปกติทางพันธุกรรมนั้น ๆ ซึ่งควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์เพื่อประเมินความเสี่ยงในครรภ์ถัดไป

## ดูแลรักษาและตรวจเพิ่มเติมหลังคลอดอย่างไร?

การตรวจเพิ่มเติมเพื่อยืนยันการวินิจฉัยหลังคลอด ทำได้โดยการตรวจหลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การเอกซเรย์ทรวงอก (chest X-ray) การตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) การตรวจเอ็มอาร์ไอ (MRI) และการตรวจเอคโคหัวใจ (neonatal echocardiography) ในบางกรณี แพทย์อาจส่องกล้องผ่านทางหลอดลม (bronchoscopy) เพื่อประเมินทางเดินหายใจว่าถูกกดเบียดหรืออุดกั้นหรือไม่ ภาวะเออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้างรักษาด้วยการผ่าตัด โดยศัลยแพทย์จะผ่าตัดด้านข้างของทรวงอกระหว่างซี่โครงสองซี่เพื่อเข้าไปยังช่องอก แล้วทำการตัดและผูกหลอดเลือดส่วนที่กดทับหลอดลม เพื่อคลายแรงกดเบียด การผ่าตัดนี้มักได้ผลดีมาก และมีความเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อนต่ำ อย่างไรก็ตาม ทารกบางรายซึ่งเป็นส่วนน้อยอาจมีปัญหาในการกินอาหาร หรือมีปัญหาของการหายใจต่อเนื่องหลังผ่าตัด ศัลยแพทย์ทรวงอกสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาวะแทรกซ้อนและผลการผ่าตัดเฉพาะราย

## คำถามอื่น ๆ ที่ควรถาม?

- จะต้องตรวจอัลตราซาวด์บ่อยแค่ไหน?
- หัวใจของทารกผิดปกติหรือไม่?
- มีความผิดปกติของอวัยวะอื่นร่วมด้วยหรือไม่?
- ควรคลอดที่ไหนเพื่อให้ทารกได้รับการดูแลที่ดีที่สุดหลังคลอด?
- อาการที่ควรเฝ้าระวังที่บ้านมีอะไรบ้าง?
- ทารกหลังคลอดจะต้องได้รับการผ่าตัดเมื่อไหร่?
- ทารกหลังคลอดจะได้รับการผ่าตัดที่ไหน และใครจะเป็นผู้ผ่าตัด?
- ทารกหรือสมาชิกในครอบครัวควรตรวจทางพันธุกรรมหรือไม่?

# เอออร์ตาส่วนโค้งมีสองข้าง (Double Aortic Arch หรือ DAA)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

## ข้อสงวนสิทธิ์:

เนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่จะเป็นคำแนะนำทางการแพทย์ที่คุณควรยึดถือ คุณต้องขอรับคำแนะนำทางการแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของคุณ ก่อนที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจใดๆ ตามเนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] แม้ว่าเราจะพยายามปรับปรุงข้อมูลใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] เราไม่ได้ให้การรับรอง การประกัน หรือการค้ำประกันใด ๆ ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยว่าเนื้อหาใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] มีความถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นข้อมูลล่าสุด

ปรับปรุงล่าสุด: มกราคม 2023